

„EDINOST“
izhaja po trikrat na teden v šestih izdanih ob **torkih, četrkih in sobotah**. Zjutranje izdaje izhaja ob 6. uri zjutraj, večerno pa ob 7. uri večer. — Obojno izdaje stane: za jeden mesec . . . 1.—, izven Avstrije f. 1.50 za tri mesece . . . 2.— „ „ „ 4.50 za pol leta . . . 6.— „ „ „ 9.— za vse leto . . . 12.— „ „ „ 18.—

Naročnino je plačevati naprej na naročbe brez priložene naročnine se uprava ne ozira.
Posamično štivilke se dobivajo v prodajalnicah tobaka v Trstu po 3 nč., izven Trsta po 4 nč.

EDINOST

Oglasi se računajo po tarifu v petitu; za naslove z debelimi črkami se plačuje prostor, kolikor obsega navadnih vrstic. Poslana, osmrtnice in javne zahvale, domači oglasi itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu: ulica Caserma št. 13. Vsako pismo mora biti frankovano, ker nefrankovana se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema *izpravitelstvo* ulica Molino piccola št. 3. II. nadst. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst. Odprto reklama cije so proste poštnine.

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

„V ednost je moč“.

Deželni zbor istrski.

Konec V. in VI. seja. dne 21. in 23. januarja 1896.

Povodom razprave o prošnji občine galežanske za odločenje od občine puljske izustil je poslanec dr. Laginja jako obširen in jednat govor o splošnem preustrojenju istrskih občin. Govor je važen in zanimiv in ker je, kakor rečeno, dokaj obsežen, priobčimo ga posebej. Potem je poročal v imenu finančnega odseka posl. Bubba o uravnavi mirovin nekajim uradnikom, koje se poslali v pokoj povodom reorganizacije deželnih uradov. Deloma proti predlogu finančnega odseka je govoril dr. Laginja, večina je seveda pritrčila ravnokar omenjenemu predlogu. Isti odsek je predlagal, da se bivšemu deželnemu inženirju Ivančihu dovoli miloščina 1600 glt. Proti je govoril posl. dr. Dinko Trinajstić, brez vspeha seveda.

Preidemo k poročilu o VI. seji!

Od poslancev ni bilo le dra. D. Trinajstića. Takoj po prečitaniu zapisnika o prejšnji seji oglašala se dr. Laginja: Prosim za besedo. Visoki zbor! Na vrle važen moj predlog gledé poziva na deželni odbor, da se istodobno izvrši zaokroženje vseh občin, je bilo rečeno od strani predsedništva — kakor razvidevam iz zapisnika, kajti v poslednji seji nisem popolnoma čul predsednika, ker je govoril tiho —, da tega mojega predloga ni mogoče dati v razpravo, ker je pisan v jeziku, ki ni razpravni jezik tega zbora. Jaz konstatujem pred velespoštovanim predsednikom in pred zastopnikom vlade, da to ni zakon in da je ni zakonske določbe, ki bi odrejala, da je le jeden jezik razpravni jezik te visoke zbornice. Vi gospod predsednik delate jednostavno proti c. kr. rzsodbi glede razpravnega jezika in proti pravilniku te zbornice. (Manjšina: Tako je! Živio!)

Predsednik prijavlja zbornici, da je posl. dr. D. Trinajstić opravičil svojo nenavzočnost, ter pozivlja poslanca dra. Chersicha, da prečita interpelacijo posl. dra. Stangerja, koje je dal predsednik prevesti na italijanski jezik. Po preči-

tanju interpelacije oglašala se posl. dr. Stanger: Gospod predsednik, moja interpelacija je sestavljena v hrvatskem jeziku... (Predsednik ga pretrguje in nikakor ne uvažuje Stangerjevega prigovora). To je proti pravilniku tega visokega zbora in jaz protestujem najslovesneje proti takemu postopanju predsednika.

Zbornica prehaja na dnevni red: poročilo gospodarskega odseka o prošnji občine Dolina, da se razdeli v dve občini. K tej točki izjavlja posl. Kompare: Prosim za besedo. Visoki zbor! Storitri hočem le manjšo izjavo. Mi člani manjšine stojimo na stališču in na načelu, koje je razvil v včerajšnji seji poslanec dr. Laginja, da naj nam namreč vlada predloži reorganizacijski načrt, po katerem naj se vse občine v Istri uredi po orografiji, hidrografiji in etnografiji. (To je: kolikor le možno primerno pozemeljskim oblikam v pokrajini gledé na gorovje in vodovje ter narodnostnim razmeram. Ured.) Izjaviti moram torej, da je manjšina proti krpanju od časa do časa. Vendar hočeva jaz in spoštovani tovariš dr. M. Trinajstić iz lokalnih ozirov glasovati za predlog političko-gospodarskega odseka. (Predsednik: Basta, basta....) Posl. Kompare (nadaljuje): Stavim formalen predlog, da se imena pišejo tako, kakor zahteva pravopis onega naroda, ki prebiva v gori omenjenih selih. (Čita imena slovenskim pravopisom ter izročja pismeni predlog predsedniku.) Predsednik izjavlja, da mu je poslanec Kompare izročil neki predlog, ki ni pisan v razpravnem jeziku tega zbora in da iz tega razloga istega ne more dati v razpravo. (Manjšina: Živio!) in dodaje nadalje, da mu je poznano, da spoštovani posl. Kompare dobro govori italijanski. (Posl. Kompare: Grazie!) Zatem se je čitala zakonska osnova v drugim čitanju. Ustaje dr. Laginja: Prosim za besedo. Visoki zbor! Za-me je vse to le formalnost. Jaz opažam že sedaj jedno pogreško pri tej zakonski osnovi. Ako hočete, da se izvede ta zakon, dajte mu eksekutivno klavzulo in poskrbite, da vsaj predsednik in poročevalec bosta imela isti tekst. Za to ne treba posebne parlamentarnosti. Jaz mislim, da se je morala tej zakonski ustanovi prid-

dati tudi eksekutivna klavzula, kajti nekdo mora biti tu, ki naj izvede ta zakon.

Poslancu Laginju odgovarja zatem zastopnik vlade, Fabiani, v italijanskem jeziku, izjavljajoči, da se strinja z njegovim predlogom, da je zakonski ustanovi dodati eksekutivno klavzulo.

Oglašala se dr. Laginja: Prosim za besedo. Visoki zbor! Ne oziraje se na to, da je zastopnik vlade podprl moj predlog, moram obžalovati, da se pri tem ni poslužil istega jezika, kojega sem se poslužil tudi jaz. Mislim, da sva pripadnika istega okraja in menim, da bi mu bilo službena dolžnost, da mi odgovori v istem jeziku. Ker pa je podprl moj predlog in ker je to načelna stvar, predlagam po pravilniku te zbornice, da se ta zakon vrne komisiji in naj se v kratkem, v 3 do 4 dneh, sestavljen predloži zboru. — Posl. Bennati izjavlja, da to ni nikaka pogreška, ker ni eksekutivne klavzule, ampak da je to le „svista“. Posl. Mandić: Takih „svist“ ne bi smelo biti pri zakonih. Po par besedah od strani predsednika predlaga posl. Gambini še jeden paragraf k temu zakonu, na kar se oglašala posl. Jenko: Prosim za besedo. Visoki zbor! Kakor čujem, predlaga komisija nov paragraf zakona. Ker se pa vsak tak predlog mora prijaviti 24 ur poprej, ne more se isti dati v razpravo, zbok česar predlagam, da se vsa zakonska osnova vrne komisiji. (Konec pih.)

Velikonemška propaganda.

(Konec.)

Jednako je z ital. Irredento na Primorskem, oziroma v Dalmaciji, da ne omenjamo Reke, kjer se prej ali poslej porodi jednako irredentsko stremljenje. Pri tem, da cesar Viljelm naglašala za Velikonemce jednega Boga, mogli bi misliti, da poštevava izključno protestantizem, in najbrže nastopijo za katoličanstvo še hudi boji v Velikonemčiji; saj Bismarckov „Kulturkampf“ je bil le prenagljen, ker pri velikih zmagah je bila za trenotek Bismarcka zapustila običajna politička treznost. Ka-

leli so nam, svojim trem sinovom, naj gremo iskat ga.“

„Če tudi, pa to vendar ni prav. Zakaj si se ga polastil meni nič tebi nič. Poprosil bi me bil za-nj, pa ti ga bi bil dal. Ker si ga pa sam vzel sam, naznanim to tvoje tatinstvo vsem kraljevinam. — — — No, pa ako mi trikrat prehodiš devet dežel in trikrat deset kraljevin in dobiš pa meni pripelješ konja, kteri ima zlato grivo, odpustim ti in na vrh dam še tiča s tičnico vred. Ako pa ne storiš tega, zvedo pa kmalo vse kraljevine, kakov si ti.“

Kraljevič mu je obljubil da stori, in je odšel ves žalosten. Povedal je volku, kaj mu je kralj natvezel za tega del, ter prosil ga je za zamero. „Prizanesi mi; vem, da sem grešil, ker te nisem slušal, pa nisem nalašč“, djal je.

„E naj pa bo no“, djal je volk, „zavsedil me, ponesem te, kamor hočeš.“

Kraljevič je zavsedel volka, in ta je stekel z njim in drl, kakor vleče veter. Dolgo sta drla in slednjič vendar pridrla k necemu kralju, kteri je imel zlato grivo. Zdjaj je djal volk pred konjišnico, ktera je bila vsa iz samega marmeljna: „Tu notri je zlatogrivasti konj; razsedi me in idi v-

PODLISTEK.

13

Obnarodimo še nekaj.

To je prebral potlej pa jezdil na desno po poti. Misli si je: „E nič ne dá, ako zgubimo tega konja, dobim pa družega, da le sam ostanem še živ“. Jezdil je zmirom naprej, za več dni pa je srečal rujavega, strašnega volka. Volk ga je ogorvil: „Mladenič! kaj pa to, kaj ne veš, kaj je zapisano na stebru, al se ne bojš za konja?“ in izgovorivši to je planel nad konja, raztrgal ga in planil v stran ter zgubil se v goščavo.

Kraljeviču se je premilo storilo; žal mu je bilo za konjem, ker je bil tako lep, vzlasti pa, ker je bil očetov dar; se vé, pa za tega del tudi, ker je moral potlej peš naprej. Žalostno se je izjokal in šel dalje. Pol dne je hodil peš; utrudil se je tako, da ni mogel več dalje. Vsedel se je pa komaj je nekoliko posedel, pritskel je volk za njim in nagovoril ga: „Žal mi je, prav žal, ker sem ti raztrpal konja, da moraš zdaj peš hoditi. Prosim, ne zameri mi. Zavsedil pa mene, da te ponesem, kamor hočeš.“

Kraljevič je zavsedel volka, povedal mu kaj

in kako, in volk ga je nesel kot veter. Po noči uže ga je prinesel do visocega gradu. „Razsedi me in zlezi čez ta-le zid“, velel mu je volk. „Za tem zidom je jama, v jami pa je tič v zlati tičnici. Idi v jamo, vzemi tiča, tičnice pa ne — Bog ne daj! — sicer bi te zgrabili in ne več izpustili. — No, ali veš? Zdjaj pa le idi!“

Kraljevič se je splazil čez zid. Prišel je v jamo k tiču; pa tič mu je tem bolje dopadel, čem delj ga je gledal. Vzel ga je ter hitel z njim nazaj. A naenkrat se je vnela v njem želja in rad bi imel še tičnico. Vrnil se je po-njo, toda komaj jo je prijel, nastal je vrišč in tak dirindej, da je bilo groza. Bile so v tičnici strune in te so tako vresčale, da so se zbudili stražniki, kteri so varovali tiča in zgrabili kraljeviča ter peljali ga k svojemu carju.

Car se je zelo razsrdil. „Ali te ni sram“, djal je; „zakaj kradeš? Kdo pa si in od kod?“

Kraljeviča je bilo sram. Sam ni vedel, kam bi pogledal. Povedal je, čigav je. „Tvoj tič je hodil na naš vrt na jablan in odnesel vsako noč zlato jabolko, tožil je, tako da jih je skor uže zmanjkalo. Očetu pa je to drevo preljubo, zato se jim je žal delalo hudobno početje njegovo, in ve-

toliki slovanske krvi v naši državi pa bi mogli tudi izprevideti, za koga delajo, ko pobijajo — v soglasju z Bismarckovimi načrti — slovanskogrški obred, ki bi se po zgodovinskem pravu imel povrniti sedanjim katoliškim Slovanom naše monarhije. Unija z Rimom ne odgovarja velikonemški propagandi, in poljska žlahta deluje v smilu te propagande, da se protivi povratu cirilo-metodij-skega obreda med zapadnimi Slovani. Plačilo za svoje zgodovinsko ruvanje že dobiva vsaj v Nemčiji, samo da pri tem trpi poljski narod v svojih širših množicah.

Prava bramba proti velikonemški propagandi po takem bi ne bila samo v zaščitenju katoličanstva, temveč v tem, da bi se slovanski šibki narodi dobili kirilo-metodij-ske cerkev v uniji z Rimom. Ako tega ne umejo avstro-ogerski državniki, naj premišljujejo velikonemško geslo, ki zahteva poleg jednega naroda in jedne države tudi jednega Boga. Iz tega bi mogli isti državniki sklepati, kaj se pravi naseljevati v okupovanih deželah ne le nemške kolonije, temveč zajedno tudi vstvarjati protestantske občine. Sicer pa se proti tej točki zagrešajo jako lehkomišelnost tudi balkanske države v obče. Povdarjajo, da le na vstoku ima vera politiški pomen; a iz velikonemške propagande se vidi, da tudi protestantizem je politiškega pomena, in politiške cilje v smislu ekspanzivnem imajo vsi tisti, ki slabé na Balkanu kirilo-metodij-ske cerkev in s tem širijo katolicizem z rimskim obredom. No velikonemška propaganda meri še mnogo dalje, nego na avstro-ogerske Slovane; o teh misli, da jej ne morejo uiti, ker v Avstro-Ogerski skrbé za slabljenje slovanskih narodov, in ker sosebno rastejo nemške nacionalne stranke raznih barev. Pogled velikonemških propagandistov se obrača pred vsem v Rusijo. Oni nemškim množicam dokazujejo, da sedanja Velikonemčija ima sicer ime mogočne velevlasti, da pa za njo prinaša narod tolike žrtve, da jih ne bode mogel vzdrževati dolgo. Tudi da je naseljenje že pregosto, zato da je treba zemljo nemško razširiti, in to pred vsem proti vstoku in jugovstoku, torej pred vsem proti Rusiji. Kako mislijo velikonemški propagandisti, razkril je jeden agitatorjev s peresom sedaj celó v Dunaj-kem časopisu. *) Ta propagandist naravnost ščuva Velikonemčijo, naj se spravi v vojno proti Rusiji in hujska Nemce v obče k sovražtvu. On dokazuje, da oboroženje Velikonemčije ima smisel jedino proti ruski opasnosti, ker od Francije Nemčiji ne preti nikaka zaresna nevarnost. Če se je Bismarck dobrikal Rusiji, delal je to iz posebnih vzrokov kot diplomat, ne pa odkritosrčno. Ako Bismarck ni združil vseh Nemcev, pravi dalje, ni kriv on, temveč okolnosti, in patrijot ni ta, ki se obrača radi tega proti Bismarcku, temveč tisti, ki kaže svoje mišljenje proti Rusiji; „kdor ne sovraži carstva, ne zasluži imena Nemca“. . . „Ali je kak Poljak, ki smrtno ne sovraži Rusije, ali se ni imelo isto sovražstvo zasadiť v Nemčijo, hitro ko je postala Rusija nje neposrednja sosedinja?“ Potem kaže na dve težavi, ki se stavljať nemški eks-

*) Glej „Zeit“, 66. šte. od 10. jan. 1896. članek: „Woran erkennt man den deut-chen Patrioten?“

konjišnico; konjači spé vsi, zato lahko dobiš konja, pa le tiho ravnaj, kolikor se dá, da ne zbudiš konjačev. Odveži zlatogrivca in odpelji ga; na steni visi pa zlata uzda na zlatem klinu, pa ne dotikaj se je, sicer bo huda!“

Kraljevič je razsedel volka, pa šel po konja. A zopet se je bil spozabil in vzel uzdo z zlatega klina. Nastal je vrišč in direndaj po konjišnici, ker so bile strune na uzdi, ktere so začele peti, da so drugi konji skakali, rezgetali, ritali in kopitali, kar da niso konjišnice prebrnili. Konjači so se zbudili, zgrabili kraljeviča in peljali ga k caru.

Car ga je uprašal: „Mladič, čigav si in od kod?“ in povedal je kraljevič vse kaj in kako, car pa je djal: „Kraljevega stanú, pa kradeš! Da si me prosil za konja, dal bi ti ga bil. Ali ti bo po vseči, ker naznamim vsem kraljevinam, kakšen tat si.“ — Kralj se je zdaj zamislil in za časek zopet djal: „No, pa vendar, ako spolniš zapoved mojo, pa ti prizanesem. Prehodi mi trikrat devet deželá, trikrat deset kraljevin in dobođi kraljico: „krasno Leno“ po imenu, potlej se ti pa nič ne zgodi in dam ti na vrh še zlatogrivca z uzdo vred. Če je pa ne dobiš, ali pa če te ni volja dobiti je, pa povedi, potlej pa razglasim, da si tat-

panziji: politiška ločitev naroda v Velikonemce in nemške Avstrijce ter mali narodi, katerih razmerje bi bilo treba določiti k bodoči Velikonemčiji.“

V istem smislu razpravljajo velikonemške cilje v velikonemških listih; razlika je ta, da pišejo v teh tu pa tam tako hudó, da se nemški nacionalci bojé take stavke ponatiskavati v avstrijskih listih.

Tudi Madjari, ko bi ne bili slepi, bi se mogli kaj naučiti iz takega velikonemškega stremljenja; saj bi se morali spominjati, da je že davno List (ekonomist) dokazoval potrebo, da Nemčija zasede zemlje sedanje Turčije; dosledno obseza tak program tudi sedanje Ogersko. No Madjari s pomočjo Židovstva pripravljajo pot germanizaciji in Bismarck ni bez vzrokov povdarjal, da težišče v naši monarhiji je treba prenesti v Budimpešto. Tako se deluje tu in tam v smislu velikonemške propagande.

Slovani pa imajo stalnih vzrokov, da premišljujejo o svoji bodočnosti, in kaj jih čaka od Pangermanije. Naj bi izprevideli, da separatizem je za nje poguben, a bez kulturnega orožja se ne ubranijo niti tedaj, ko bi se bojevali z združenimi močmi; kulturno orožje pa mora biti tako, da podeli slovanskim narodom zares značaj posebne skupine. Le taka skupina podeli posebno moralno moč in tudi na zunaj pripomoč, da bi drugi narodi zaklicali: veto! ko bi zares prišlo do tega, da bi Velikonemčija hotela uresničevati svoje velike cilje, o kojih je rekel pokojni cesar Friderik, oče sedanjega cesarja, da so taki, kakoršne je imel Karol Veliki.

Slovani imajo prvi in največo dolžnost, da pazijo na velikonemško propagando. „Sl. Sv.“

Politiške vesti.

V TRSTU, dne 30. januarja. 1896.

Kriza v Trstu? Ni ga menda razsodnega človeka med nami, ki bi bil toliko najiven, da ne bi bil pričakoval najodločnejšega oporekanja vestem o krizi v namestniški palači tržaški. Na to stran nas ni torej niti najmanje presenetil kategorični „dementi“ v današnjem „Mattinu“. Kakor pa nas ni presenetil, tako nas tudi ni uveril o verjetnosti svojih trditvev. Mi sami smo le beležili do sedaj, kar so pisali drugi in nikakor nismo trdili, da je o krizi v namestniški palači res smeti govoriti kakor o gotovi stvari. Nismo trdili, da je kriza, a istotako nas „Mattino“ ni uveril, da je ni. Vero v verjetnost in zaresnost „Mattinovi“ trditvev je pa še posebno omajala razdraženost v „Mattinovi“ izjavi; kdor ima prav in je gotov svoje stvari, se ne jezi tako in ne psuje svojega soseda brez dokazov in brez stvarne podlage.

Da se je „Mattino“ omejil le na kategoričen „dementi“, nikdo ne bi se bil razgreval na tem, ali da je porabil tudi to priliko, da na podlagi samih govoričenj, ali bolje rečeno: na podlagi svojih lastnih toli drznih izmišljotin psuje hrvatski živelj in njega zastopnike, na to ne smemo in ne

Kraljevič je obljubil vse in odšel bitko jokaje, in povedal volku, kaj se je zopet zgodilo. „Zakaj me nisi slušal, tako je zdaj?“ djal je volk in kraljevič se je izgovarjal: „Prizanesi mi še to pot; zopet sem se spozabil, pa mi je žal, ker sem se; saj ne spozabim nič več.“

„Daj“, nadaljeval je volk, „zavsedí me, poneseš me kamor hočeš.“ — Kraljevič ga je zavsedel in volk nesel ga je deleč, deleč — hitro kot veter. Ko sta prišla do Lenine palače k vertu, v kterega so bila zlata vrata, djal je volk: „Razsedi me, idi po naslednji poti nazaj in počakaj me v tisti lepi dolini pod košato lipo, dokler ne pridem.“ Vrnil se je, volk pa sedel pred zlata vrata in čakal „krasno Leno.“

Prišla je kraljica, z njo pa dvorkinje, na vrt skozi zlata vrata, zvečer, ko je rumeno solnce pošiljalo zlate svoje žarke bratcu zepadu v naročje. Volk je skočil med-nje, zagrabil in odnesel kraljico.

Dvorkinje so se prestrašile. Htele so v palačo povedat kralju, kaj se je zgodilo. Brž so poslali vojake za volkom, pa vojaki ga niso dotekli, čeravno so šli za njim, kar so jim pripuščale moči.

Ko je bil volk uže v lepi dolini pod košato

moremo molčati!! Ne mi, ampak „Il Mattino“ je z današnjo svojo razdraženo izjavo moral vzbuditi sum o ne baš prijetnih odnošajih med njegovo ekscelenco in večino prebivalstva v deželi. Mi se nočemo doteknuti njegove ekscelence, konstatovati pa moramo, da je le „Mattino“ kriv, ako danes ves svet stoji pod utisom, da so res taki neprijazni odnošaji. Menimo torej, da „Mattino“ ni napravil posebne usluge njegovi ekscelenci se svojo današnjo izjavo. Želeti bi bilo torej, jako želeti, avtentičnega pojasnila, da-li je današnja izjava v „Mattinu“ došla v list po inspiraciji od te ali one strani, ali pa jo je zagrešilo koje narodno pero v uredništvu „Mattinovem“, koji list ne pozna družega načela pri svojem delovanju nego srd — do Slovanov. V interesu njegove ekscelence bi bilo, da se pojasni sosebno oni odstavek, iz katerega se usiljuje vsakomur menenje, kakor da je njeg. ekscelenca prijatelj Italijanom in nasprotnik Hrvatom, in da je to dejstvo jedini vir govoricam o krizi. To mora pripoznati vsakdo, da bi moralo ogorčiti čutstva vsemu prebivalstvu slovanske krvi v tej pokrajini, ako bi bilo to resnično. Dolžnost pa ni naša, da bi mi oporekali takim dejstvom, ker to v prvi vrsti ne boli nas!

Suverennim ponosom pa preziramo napad „Mattinovi“ na poslanca Spiničiča. Tega moža ne treba braniti pred ljudmi, ki mu ne segajo niti do ledij, kolikor se dostaje — značajnosti in moštva; moža, ki je navajen boriti se z odprtim vizirjem. Le to bodi povedano, da vesti o krizi so izšle iz krogov, ki stoje prav blizu sedanji osrednji vladi, oziroma nje načelniku.

Ako ministerski predsednik Badeni kaj ukrene gledé primorskih razmer, stori to na podlagi svoje ga prepričanja in iz teh tih razlogov, in ne opiraje se na osebo Spicičičevo; pač pa morda uvaževaje marsikaj, kar je ta poslanec z drugimi vred pojasnil v mnogih svojih govorih. To pa lahko že danes rečemo, da „Mattinovi“ izbruh jeze ne omajejo našega prepričanja, še manj pa končnih ukrepov osrednje vlade.

Mi, ki nismo razvajeni, lahko čakamo!

O razmerah v Istri piše „Slov. Narod“ pod naslovom „Badeni in deželni zbor“:

Še hujši poraz nego v češkem dež. zboruje zadel Badenijsko ministerstvo v istrskem deželnem zboru. Mogoče je le dvoje: ali se tudi grof Badeni ne upa nastopiti z vso odločnostjo zoper prešerne isterske Karnjele, ker se jih boji, kakor se izvestni krogi boje madjarskih košutovcev, ali pa ni imel pravega pojma o isterskih razmerah. Faktum je, da je vlada v deželnem zboru isterskem doživela strašen poraz. Laška večina je z nečuveno drznostjo dejanski razveljavila cesarjev ukaz glede razpravnega jezika in vlada je to mirno dopustila; laška večina krši dan na dan osnovne pravice vsakega parlamentarizma, razveljavila je celo mandata dveh skoro soglasno voljenih poslancev in naposled primorala slovanske poslance, da so zapustili deželni zbor. To je poraz grofa Badenija. Njegova dolžnost je bila preskrbeti, da bodo tudi v isterskem deželnem zboru vladale dostojne razmere, preskrbeti, da se tam

lipo s krasno kraljico, djal je kraljeviču: „Zda pa le brž na-me oba, in kraljevič ga je zavsedel z Leno v naročji in oddirjali so hitro kakor po vetru h kralju, za katerega je moral poiskati „krasno Leno.“

Pa kraljeviču se je dopadla blagodejna Lena, in on se je dopadel njej. Ko so bili uže v kraljevem mestu, rekel je volk: „zdaj me pa le razsedi, in pelji kraljico h kralju.“ Pa kraljevič je vzdihnil, globoko vzdihnil. Solze so se mu vdiralé po licih. — „Zakaj ti solze zalivajo oči“, uprašal ga je volk. „E kaj mi jih ne bi, glej rad bi, da bi bila kraljica moja, pa jo meram dati kralju.“ „Smiliš se mi“, nadaljeval je zopet volk, „smiliš se mi, večkrat sem ti uže pomogel, in tudi zdaj ti še pomorem; naj bo! Sprememim se v Leno in vzemi me pa pelji h kralju. Kedar me oddaš, idi, vzemi kraljico in zavsedí z njo vred zlatogrivca, pa beži kolikor boš mogel. Jez jo pa že zvijem. Spremljevale me bodo dvorkinje, ti se pa zmisi na-me medpotoma, in spremenim se v volka ter pridirjam k tebi, pa bo.“

(Dalje prih.)

ne bodo teptale pravice večine prebivalstva, a oni storil ničesar in s tem dokazal, da, ali sploh neče ali nima volje. Brez ovinkov povemo: dogodbe v deželnem zboru isterskem pričajo vsemu svetu, da vladajo v jedni avstrijski kronovini razmere, ki delajo vsej državi sramoto in jo smešijo pred vso Evropo, v prebivalstvu pa obujajo menenje, da vlada še toliko moči nima, da bi naučila Karnjele spoštovati cesarjeve ukaze.

Zadovoljstvom javljamo, da se tudi „Slovenec“ v novejši čas pridneje bavi z našimi razmerami. Tako je v večerajšnji številki priobčil od besede do besede daljši naš spis o postopanju italijanske večine in o dolžnosti — slavne vlade. Mi beležimo hvaležno sleherni pojav vzajemnosti in sočutja, kajti taki pojavi so v veliko moralno okrepljenje tlačenim Slovanom istrskim.

Predznaki vojne? Iz Dubrovnika pišejo „Katoliški Dalmaciji“: Nekaj visi v zraku! Doznali smo, da so vsi tu bivajoči črnogorski podaniki dcbili od svojega kneza ukaz, da se morajo do februarja meseca vrniti domov. Po noči videti je naložene vozove, ki se tiho pomikajo in nekaj časa sém opaziti je neko tajinstveno kretanje.

Zopet poraz liberalcev. Pri dopolnilni državnozborni volitvi za mestno skupino Steyr na Gorenjem Avstrijskem bil je izvoljen protiliberalac Erb proti liberalcu Stiglerju. Erb je dobil 1110, Stigler pa le 863 glasov. Nemško-židovsko-liberalna stranka pač ne uide svoji dobro zasluženi usodi!! A nepreviden računar je oni, ki bi hotel spajati svojo lastno politiško bodočnost z usodo imenovane stranke.

Posojilo za Bosno. Zveza bank odpre začetkom februarja na nemških trgih podpisavanje za bosensko posojilo 24 milijonov kron. Posojilo se bode obrestovalo po 4%.

„Božji mir“ je torej splaval po vodi, kakor si ga je želel vodja opozicije na Ogerskem, grof Apponyi. Oblastnežu Banffy-u bi pač bilo prav, da ga opozicija pusti pri miru; „božji mir“ bi mu bil že ljub, ali pogojev za tak mir noče in tudi ne more izpolniti, ako noče strmoglaviti svoje lastne stranke in sebe. Grof Apponyi je namreč — kakor znano — predlagal premirje pod tem pogojem, da se zakonitim potom preprečijo za bodočnost sleparstva in nasilstva pri volitvah. Zahteva je pač poštena in umevna sama ob sebi, ali Žido-Madjari jej ne morejo ustreči; — kajti v isti hip, ko se prenehajo na Ogerskem sleparstva in nasilstva — zlasti proti nemadžarskim narodnostim — preminula je tudi slava korumpiranega židovsko-liberalnega gospodstva. Saj je ravno te dni mnogo govora o velikem škandalu, o dejstvu namreč, da se je visoki uradnik Miklos dajal podkupovati v ta namen, da je zastavljal svoj upliv pri podeljevanju koncesij za vicinalne železnice. Zistem pa, ki potrebuje takih uradnikov — takov zistem naj bi se odpovedal nasilstvom?! Grof Apponyi menda še ne pozna dobro sedaj vladajoče stranke,

Romuni na Ogerskem proti milenijski razstavi. V Temešvaru izhajajoči romunski list „Dreptatea“ izjavil je te dni, da se ogerski Romuni ne udeležé madjarske milenijske razstave. Romuni bi se razstave udeležili, ako bi genij domovine propovedoval mir in pravo bratsko ljubezen. Romuni bodo ljubili kljuba sedanjemu zaslepljenemu, strastnemu ogerskemu „patrijotizmu“ svojo domovino tudi v bodočnosti, bodo žrtvovali zanjo in krvaveli zanjo, kajti domovina je nedolžna na vsem. Toda tem energičneje se bodo Romuni bojevali proti zlorabam, ki se počenjajo v imenu domovine. Dotični članek omenjenega lista zaključuje: „In v teh osodepolnih dneh izjavljamo svečano, da smo mi Romuni pravi patrijotje, ker resnično ljubimo svojo domovino, ne pa oni, ki zlorablajo nje ime“.

Italija v Afriki. Vsled poslednjih dogodkov v Eritreji in vsled tega, ker vlada ne objavlja točnih, podrobnih vestij, došlo je predvečerajšnjem v Rianu in drugod po Italiji skoro do splošnih izgredov. Splošna je razburjenost zaradi poročil agencije „Stefani“. Opoludne namreč, (dné 28.) razglasili so vest, da se nikakor ni bati za Gallianovo četo, da je utrdba Makalé kapitulovala „častno“ itd. Ljudje so bili s tem zadovoljni. A istega dné pozno zvečer došlo je poročilo, ki je javilo, da je zelo verjetno, da Šoanci razo-

smatrajo ujetu vso četo. Ta vest je seveda strašno razburila vse občinstvo. Par ur pozneje pa je došla zopet neka druga „vest“, ki je pomirila razburjeno občinstvo. Vlada pa ne more ustreči željam občinstva, ker bržkone niti sama ne zna nikakoršnih podrobnosti. Ves svet pase čudi, kaj počenja Baratieri v Adigratu, z akaj se ne zgane?? In ta vseobča razburjenost, ta nezadovoljnost odmeva celó iz vojaških listov. „L'Italia militare“ priobčila je predvečerajšnjem o vojni v Abesiniji senzacionalen, zares klasičen članek. Ta list nikakor ne more zatajiti svoje nezadovoljnosti zaradi kapitulacije utrdbe Makalé ter izliva ves svoj srd na Baratierija. Ta vojaški list naglašá posebnim povdarekom: Niti mesec dnij ni tega, kar so nam poročali, da Abesinci nimajo živine, posebno da jim primanjkuje živalij za ježo. A glejte, kaj čujemo sedaj? Sedaj nam prihaja Felter in nam pripoveduje, da nam sovražniki niso samo posodili kamel, mulitd, ampak da se nam celo lepo število teh živali prodali za gotove, trde tolarje. (!!) To je nekaj nečuvvenega! Danes ali jutri utegnemo še slišati, da nam Menelik prodaja celó žito in pa — streljivo!

Ta rezka sodba resnobnega, vojaško-strokovnega italijanskega lista najboljše osvitljuje obupani položaj italijanske vojske v Abesiniji!

To kar brez ovinkov priznava brzojavka, došla sinoč tržaškemu „Mattinu“. Ta brzojavka se glasi: Poslednja poročila iz Afrike vzbujajo nov velik strah. Sedaj razume sleherni, da one vesti, ki jih je te dni objavljala vlada, niso imole družega namena, nego da polagoma pripravijo ljudi na kojoj žalostno vest.... Potrjuje se, da je velika vojska Šoancev na potu in da se Gallianova četa ne more ganiti, Galliano sam pa je ujetnik. Italijanski merodajni vojaški krogi menijo, da je došel odločilen čas za usodo italijanske vojske v Abesiniji. Nadalje poročajo, da je Baratieri sporočil Meneliku, da sedaj ne more biti niti govora o miru, ker stopijo na pozorišče tudi Šoanci.... Odločilni bitki ni mogoče izogniti se; a vojska Abesincev samih šteje nad 80.000 mož.

Današnji pregled položaja Italije v Afriki zaključujemo z vestjo, da je Menelik dal utrdbo Makalé razdejati. Ves svet se čudi strategiški védi in vojaški sigurnosti „barbarskih“ Šoancev, katero spretnost izvestno najbolj občuti uboga Italija. Kljuba temu pa išče izgnano „čast“ s pomočjo — slavnega Baratierija!

Različne vesti.

Zadušnice za pokojnega cesarjeviča Rudolfa, katera je bila danes ob 11. uri v župni cerkvi pri sv. Antonu starem, udeležili so se zastopniki vseh tukajšnjih civilnih in vojaških oblasti s ces. namestnikom na čelu. „Delalsko podporno društvo“, čigar pokrovitelj je bil pokojni cesarjevič, zastopala je pri sv. maši zadušnici posebna deputacija. Mrtvaške obrede opravil je generalni vikar msg. dr. Šust, a prisoten bil je tudi mil. škof msg. dr. Glavina.

Dovoljen tuj red. Nj. Velič. cesar je dovolil, da sme Lloydv kapitan Vladimir Ivelič v Trstu vsprejeti in nositi Danilov red IV. razreda, s katerim je knez Črnogorski odlikoval kapitana Iveliča.

Izložba krone sv. Štefana. Na predlog ogerskega ministerstva odobril je Nj. Velč. cesar in kralj, da se dne 5. in 6. junija t. l. izloži krona sv. Štefana na milenijski razstavi. Seveda odredijo vse skrajne korake opreznosti v varstvo krone.

V pojasnilo. S kompetentne strani smo naprošeni, da prijavimo, da Njegova Ekscelenca vitez Rinaldini zato ni prišel na ples „Delalskega podpornega društva“, ker ni bil po odboru osebno povabljen, kakor je bilo običajno dosedaj. Zatrja se nam tudi, da gosp. namestnik ni imel nobenega drugega vzroka v to, da ne bi prišel na rečeni ples.

Miroslav Hubmajer, rodóm Ljubljčan, ki je svoječasnó zaslovel kot vodja ustašev ob bosensko-hrcegovski ustaji in ki je bil do nedavno upravitelj gasilstva v Belemgradu, vstopil je v uredništvo serajevske „Nade“.

Samomor zagrebškega podžupana. Dne 27. m. ustrelil se je v Zagrebu v svojem stanova-

nju podžupan in veleposestnik Milan Stanković, kakor smo že sporočili. Ta samomor vzbudil je po vsem Zagrebu veliko presenečenje. Uzrok samomoru ni znan. Jedni govoré o finančnih zadregah, čemur pa najodločnije ugovarja obitelj pokojnikova, drugi zopet zatrjujejo, da se je hotel Stanković baje izogniti neprilikam, ki so ga čakate vsled tega, da on kot vpok. konjiški častnik ni reagoval proti napadam raznih listov, ki so ga žalili zato, ker isti Stanković kot načelnik srbske občine Zagrebške ni nastopil proti žaljenju srbske zastave povodom obiska Nj. Vel. v Zagrebu.

Tedenska statistika tržaška. V tednu od 19. do 25. t. m. rodilo se je v tržaški občini 108 otrok (57 možkih in 51 ženskih; 22 je bilo nezakonskih). Poleg teh bilo jih je 5 mrtvorojenih. V isti dóbi umrlo je 115 oseb (55 možkih in 60 ženskih). Z ozirom na število prebivalstva, (računano na 161.886 ljudi, neštévši vojaštva) pride 36-90 mrličev na vsakih 1000 dnš. — Zdravniški izkaz navaja med vzroki smrti: 1 slučaj dávice, 17 sl. jetike, 24 sl. vnetja sópnih organov, 4 sluč. kápi, 3 samomere itd.

Mesečna statistika tržaška (za november 1895) Tržaški statistički urad obelodanil je podatke za mesec november min. leta. Iz teh podatkov posnemamo: Tekom meseca novembra 1895. rodilo se je v tržaški občini 385 otrok (204 možkih in 181 ženskih), od teh bilo jih je 68 nezakonskih. Porók bilo je 184 (civilna nobena). Tekom istega meseca umrlo je 338 oseb (177 možkih in 161 ženskih). Največ oseb umrlo je v tem mesecu dne 30. (20), najmanj pa dne 29. (5). Najtopliši dan bil je v omenjenem mesecu 16. (19.3 stop. C.), najmrzliši 24. (1.4 stop. C.). — V mestni bolnišnici bilo je dne 30. novembra 1556 bolnikov in bolnic, v norišnici 105 oseb, skupno torej 1288 bolnih. — Klavne živine so pobili meseca novembra 1895. za tržaško občino: 2038 volov, 221 krav, 1973 telet, 1 bika, 1235 koštrunov, 263 agnjet, 2351 prascev in 126 konj Skupno 8312 glav.

Neprosto voljen samomor. Včeraj zjutraj je krmar Konrad Spadavecchia, službujoči na italijanski jadranci „Giovannino R.“, ki je zasidrana poleg obrežja Pescatori, vstopil v kabino poveljnika iste jadrance, 37letnega Josipa Sgherza iz Molfette (Italija). A kapitan je bil mrtev, že povsem otrpnel. Pozvali so zdravnika z zdravniške postaje, ki je konstatoval, da se je kapitan zadušil nad strupenim ogljenim kisljenikom, razvivšem se iz žarečega oglja, koje si je dal neprevidni kapitan prinesiti vsak večer v svojo kabino, da se pogreje. Došedša komisija ukazala je prepeljati truplo v mrtvašnico pri sv. Justu.

Nenadna smrt. To noč je nenadoma umrl 52letni Anton Cetković-Pittoni, stanujoči v ulici Riborgo hšt. 4. Cetković služil je kakor magazinér pri skladišču krompirja udove Presnik v ulici Valdirivo. Pozvali so zdravnika z zdravniške postaje, toda le-ta ni mogel več pomagati, ker je bil Cetković že mrtev.

Pri delu ponesrečil. Včeraj zjutraj dovedli so v tukajšnjo bolnišnico 35letnega kmeta Antona Piciga iz Dekani hšt. 35. Možu se je bil prevrnil voz desek na truplo. Silna teža mu ja strla par kostij.

Gališki izseljenci. Iz Krakovega javljajo dné 28. t. m.: Tukajšnja policija ustavila je danes vlak, v katerem je bilo 26 kmečkih rodbin (s 60 otroci), namenjenih v Ameriko. Izseljenci so se uprli policiji ter nikakor niso hoteli iz vlaka. Na kolodvoru prisotni policijski ravnatelj Korotkiewicz dovolil je, da so izseljenci nadaljevali vožnjo na Dunaj.

O strašnem dogodku poročajo iz Požuna. Te dni šel je delavec Fran Homola, ki službuje pri tamošnji tovarni nabojev, zjutraj zgodaj s svojo ženo z doma. Kakor navadno, zaklenila sta stanovanje. Ko se je žena vrnila opoludne domov, opazila je da se vali dim iz stanovanja. Vsa drhteča odprla je vrata, toda strašanski prizor, ki se ji je pokazal, pretresel jo je takó, da se je zgrudila brez zavesti na tla. Kmalu zatem prišedši delavci našli so v ognju vse pohištvo v Homolinem stanovanju. Ko so udušili ogenj in se je dim nekoliko poizgubil, zagledali so med ogljem in pepelom skoro popolnoma izgorela otroka Hamolina: triletno dekle in petletnega fantiča. Uboga žena e zblaznela ter so jo morali zvezati in odpeljati

v norišnico. Ogenj je brzkone nastal, ker sta se bila otroka igrala z žepenkami.

Najbogatejšje društvo na svetu je pač železniško društvo „London and Western Railway Company“. To društvo ima gorostasno premoženje 119 milijonov fantov šterlinov (okolo 1 milijardo in 250 tisoč gl.) Društvo ima 8.300 lokomotiv. V službi društva je nad 6000 vsakovrstnih agentov.

40.000 gl. „izgubil“? Lani septembra meseca izginol je iz Prage listonoša Fran Handina, potem ko je bil poneveril, odnosno ni dostavil strankam denarnih pisem, v katerih je bilo do 40.000 gl. gotovine. Te dni pa se je Handina sam stavil oblastim. Nezvesti listonoša trdi, da je bil dotična pisma izgubil (?) ter da je ušel, ker se je bal kazni. Iz Prage da je pobegnil preko Dunaja na Ogersko, kjer se je klataril s ciganskimi godci od vasi do vasi.

Sodnijsko. Dne 14. decembra min. leta ukradli so drzni tatovi vrečo kave raz voz, ki je stal pred skladiščem tukajšnje tvrdke Cavallar & Co. (sedaj Norbert Jeroniti). Tatove je zasledil neki stražar v novi ulici, ko so na vozičku peljali ukradeno vrečo kave. Tatovi bili so trije. Vzrši stražarja, popustili so voziček in vrečo in odnesli peté. Dva izmed teh uzmovičev prijeli so naslednjega dne in ju zaprli. Predvčerajšnjem bila je pred tukajšnjim sodiščem razprva proti njima. Ta dva tatova sta težaka Ivan Ghilia in Anton Lapres. Sodišče ju je obsodilo vsacega na 14 mesecev ječe.

24letni brivec Karo! Modicka iz Trsta, pristojen v Postojno, dobil je šest mesecev ječe, ker je bil oskrnil neko ubogo gluho dekle.

Po noči od 29. do 30. novembra min. leta ulomila sta dva tatova v skladišče tvrdke Enrico Pollitzer, (Corsia Stadion). Iz pisalne mize ukradla sta 27 gl. v kronah in kakor je bilo videti pozneje, skušala sta tudi ulomiti v blagajno, kar pa se jima ni posrečilo. Jednega teh tatov zasačili so stražarji še isto noč; pri njem so našli dleta, svedra, vetrihe in sploh najrazličniše orodje, ki služi nevarnim tatovom pri njih „opravilu“. Drugi tat je pobegnil. Zasačeni tat je že večkrat kaznovani težak Alojzij Pokorni. Včeraj bila je pred tukajšnjim sodiščem obravnava proti njemu. Dasi je obtoženec tajil, bilo je sodišče popolnoma osvedočeno o njegovi krivdi ter ga obsodilo na pol-drugo leto težke ječe.

Loterijske številke. Izžrebane dne 26. t. m.:

Brno	59,	44,	79,	55,	86.
Inomost	22,	14,	70,	7,	34.

O slovenskem leposlovju.

Tu imamo pred seboj dve razpravi: jedna graja uredništvo „Ljubljanskega Zvona“, ker je baje nastopilo pot rejalistike v svojih pripovednih spisih, druga izreka istemu brezpogojno priznanje; prva meni, da pripovednemu spisu je jedini namen blažiti čustva, druga meni, da rane v človeštvu je možno ozdraviti le po odkrivanju slabostij in gnilavi v naši družbi. Jedni menijo torej, da treba slikati življenje kakoršno bi moralo biti in tako vspodbujati človeštvo k boljšanju, drugi pa menijo zopet, da je ozdravitev mogoče še le potem, ko smo temeljito spoznali vso svojo bolezen. Na katero pot naj krenejo torej naši pripovedovalci in pisatelji? To je tisto vprašanje, ki razburje one, ki se brigajo za našo pripovedno literaturo. „Ljubljanski Zvon“ se je baje z novim letom pridružil menjenju onih, ki trdijo, da treba slikati življenje kakoršno je, drugi se zopet odločno upirajo tej novi smeri v slovenskem slovstvu. Navskrižje v menjenju pa je med prijatelji tega lista samimi in krivo je menenje, da so nasprotniki imenovanemu listu vsi oni, ki se ne strinjajo z rejalistiko po receptu francozkega pisatelja Zola.

Mi pa, ki smo politički in ne leposlovni list, nočemo direktno posezati v ta prepir, pač pa smo odprli svoje prostore tem razpravam, z namenom, da se čim preje zbistrijo pojmi gledé na vprašanje: katero pot naj ubere naša literatura v bodočnosti?!

To je jedini naš namen, pri čemer seveda ne more biti niti govora o kakem nasprotstvu do tega ali onega.

Po starem pravdnem redu dajemo najprej

besedo tožitelju, potem pa pride na vrsto zagovornik.

A. Nova smer v slovenskem leposlovju.

Urednik „Ljubljanskega Zvona“ je v zadnji številki lanskega letnika na platnicah objavil „(Naš) program za bodoče leto“. V tem načrtu čitamo tudi naslednje odstavke:

„Pameten urednik skuša ustreči večini naročnikov“.

„Res, da nam narodna šola polagoma vzgoji tudi omikanega ženskega naraščaja; a ta naraščaj potrebuje zlasti po zvršetku šolske dobe — in sicer prav obilo — duševne hrane — leposlovja. Če mu te hrane ne podamo mi, pa si je poišče sam iz — nemških knjig in listov“.

„Zategadelj smatra „Zvon“ za jedno svojih najvažnejših nalog, da si pridobi in ohrani naklonjenost izobraženega našega ženstva, in to se nadeja doseči s tem, da kar najskrbneje goji leposlovje“.

„Ravno zato pa, ker se vidi „Zvonu“ pridobitev omikanega ženstva jeden najmenitnejših njegovih smotrov, ga mora biti skrb, da bode i po vsebini i po obliki sposoben za vstop med ženski svet. S skrbnim očesom bode torej pazilo uredništvo na to, da se ne vtihotapi vanj kaj tacega, kar bi moglo žaliti nežno žensko čustvo. Kajti o takem leposlovnem listu, kakoršen hoče biti „Zvon“, sodimo, da veljajo ista pravila, kakor za občevanje v honestni, decentni družbi; torej ne sme nič v „Zvon“, česar si ne bi človek upal izustiti v pošteni ženski družbi. Zajedno se na ta način „Zvon“ izogne usodi, da bi mu iz pedagoških obzirov zapirali pot med našo mladino, bodisi žensko, bodisi moško“.

To so besede, katerih mora biti pač vsakdo vesel. Gledé sotrudnikov piše „Zvon“:

„Za največjo pridobitev in, skoro bi rekel, zaslugo, pa si šteje urednik poleg vse svoje skromnosti to, da se mu je posrečilo pridobiti za stalno dve novi sodelavni moči, dva mlada talenta, katera sta si že s prvim naskokom pridobila vse „Zvonovo“ občinstvo“.

— — „Čitateljice in čitatelji so že itak ugahnili, da imamo na mislih g. R. Murnika, ki jih je letos očarjal z „Grogom in dr.“ — — — „in pa Fr. Kosca-Govekarja, s čigar rejalistično povestjo smo se letos naslajali („Sama svoja“): baš od žive rejalistike tega pisatelja se je nadejati, da skoro temeljito zaobrne pravico izvoženemu tiru našega pripovednega slovstva“.

Toliko zadostuj iz „programa“! Omenim naj še pravca nazadnje omenjenega gosp. sotrudnika, katerega si je osvojil, kakor uam razlaga na iste štev. „Zvonove“ str. 780. in 781. (Fr. G—r je pač Fr. Govekar) pod zaglavjem „Česka moderna“, pišoč:

„Gledé slovstva naj navedemo sledeča tudi za Slovence potrebna načela“: — — — „Mi zahtevamo individualnost. Mi zahtevamo individualnost v kritiki in v umetnosti. Umetnikov hočemo, ne odmevov tujih glasov, ne ekletikov in diletantov“.

„Umetnik daj svojemu delu svojo lastno kri, svoje možgane, samega sebe — ti, tvoji možgani, tvoja kri bodo živeli v njem in tvoje delo bo živelo po njih“.

„Mi hočemo resnico v umetnosti, a ne tiste, ki fotografuje le zunanje stvari, ampak tisto, ki kaže pošteno tudi notranjo istino, kateri jedina jedincata norma je pisatelj — individij“. — Naj bi premislili ta literarni program prav globoko i naši(e), — zlasti nekateri(e) starejši(e) — pisatelj(ice); morda se znebe poslej tiste šablonske starokopitnosti in malomeščanske okosrčnosti, ki je povod, da se zdi že vsaka pogumnejša, odkritosrnejša beseda, vsaka novejša snov — „grozen greh“.

Kdo se bo čudil, če smo po takih in enakih razkritjih nekako radovedno pričakovali prve številke „Zvonove“ v tem letu. Vsaj o uvodnem spisu, katerega je spisal g. Govekar, smo pričakovali, da — strogo v mejah določenega programa, po svojih načelih —, mora prav odločno pokazati pravec posihodobnemu leposlovju. Prva letošnja „Zvonova“ številka je tukaj; oglejmo si torej nekoliko vsebino omenjenega spisa! (Dalje prih.)

Najnovejše vesti.

Poreč 30. (Deželni zbor. Službeno poročilo). Tudi k današnji (IX.) seji ni bilo slovanskih po-

slancev. (Čudno! Stavec). Zbor je volil člene deželne odbora. Izvoljeni so: od kurije kmečkih občin posl. dr. Chersich, od kurije mest posl. dr. Gambini od kurije veleposestva posl. Tomasi, od vsega deželnega zbora posl. dr. Clava, vsi člani italijanske stranke. Potem je bila volitev treh članov in treh namestnikov v deželno komisijo za revizijo deželnega katastra. Izvoljeni so bili kakor člani dr. Pij Gambini, dr. Ivan Canciani in Leander Camus. Zbor je rešil razne prošnje za podpore, potem je razpravljaj o zakonskem načrtu gledé šolnine na javnih ljudskih šolah in vsprejel istega v drugem in tretjem čitanju. Zaključne račune za leto 1893. in proračun deželnega kulturnega zaklada za leto 1895. in proračun deželnega zaklada za leto 1895. odobril je zbor naknadno. — Prihodnja seja v ponedeljek.

Dunaj 30. Knez Bolgarski in poslanik italijanski grof Nigra dospela sta danes semkaj iz Rima. Tržič (na Goriškem) 30. Ker se je tu med otroci pojavilo več slučajev dávice, ostanejo šole zeperte do 8. februvarja.

Dubrovnik 30. Knez Nikola črnogorski imenoval je tukajšnjega odvetnika dra. Alojzija c. Vojnoviča svojim tajnikom.

Trgovinske poročilke.

Budimpešta. Pšenica za jesen 7.21—7.23 Pšenica za spomlad 1896 70.2 — do 70.4. Oves za spomlad 6.07—6.09 — — Ri za spomlad 6.41 6.43 Koroza za oktober — — maj-juni 1896 4.37—4.39 Pšenica nova od 78 kil. f. 7.05—7.15 od 79 kil. f. 7.10—7.20. od 80 kil. f. 7.15—7.25 od 81 kil. f. 7.05—7.35. od 82 kil. for. 7.35—7.40. — Ječmen 5.40—7.80 prosa 6.00—6.40.

Pšenica stalna; prodaja 25.000 mt. st. 2 $\frac{1}{2}$, nč. dražje. Rž in koroza stalna. Ječmen in oves mirno. Vreme: mrzlo. Praga. Neravninasti sladkor f. 15.15. —, za maj 15.42. Oktober-december 14.20. silno rastoče!

Praga. Centrifugal novi, postavljen v Trst sé carino vred odpošiljatev, precej f. 32.—32.25 Concasse 33.—33.25 Četvorni 34.—34.25. V glavah (sodih) 34.25 34.50 jako stalno

Havra. Kava Santos good average za februar 82.—, za juni 78.— jako mlačno

Hamburg. Santos good average za januar 69.— za mare 66.50 za maj 65.25. Cene padajoče!

Dunajska borza 30. januarja 1896

	včeraj	danes
Državni dolg v papirju	100.85	100.75
„ „ v srebru	100.95	101.10
Avstrijska renta v zlatu	122.40	122.50
„ „ v kronah	100.85	100.65
Kreditne akcije	372.25	371.50
London 10 Let.	121.24	121.25
Napoleoni	9.61 $\frac{1}{2}$	9.62
20 mark	11.85	11.85
100 italj. lir	44.20	44.15

Nič več kašlja!

Balzamski petoralni prah ozdravi vsak kašelj, plučni in bronhijalni katar, dobiva se v odlikovani lekarni PRAXMARER „Al due Mori“ Trst, veliki trg. Poštne pošiljave izvršujejo neutegoma.

Liniment. Capsici comp.

s sidrom

iz Richterjeve lekarnе v Pragi.

pripoznano izvrstno, bolečine blažeče mazilo; dobiva se po 40 nč., 70 nč. in 1 gl. po vsch lekarnah. Zahteva naj se blagovoljno to splošno priljubljeno domače sredstvo na kratko kot

Richterjev liniment s „sidrom“

ter naj se previdnostno vsprejmejo le take steklenice kot pristne, ki imajo znano varstveno znamko „sidro“.

Richterjeva lekarna

„Pri zlatem levu“ v Pragi.

Agentje,

ki obiskujejo zasebnike, iščejo se proti visoki provizij za razprodajo 6 krat premovanih novovrstnih lesenih zastiral (Rouleaux) in zatvornic (Jalousies). Poudbe spričevali C. Klement-u, tovarna jalousij. Braunau na Bavarskem. (Ustanovljeno l. 1878.) Največe tovarne te vrste.

IVAN H. POHLY TRST

Ulica Coroneo št. 9.

zastopnik

parnega mlina Concordia

V BUDIMPEŠTI

priporoča najtopleje spoštovanim prijateljem izdelke tega znamenitega mlina.

Vsakoletna produkcija milijon meterskih stotov.